

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 424
van **TINE SOENS**
datum: 31 mei 2018

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Kunsthogescholen - Aandacht voor sociaal-economische aspecten van het kunstenaarschap

Uit literatuuronderzoek blijkt dat net afgestudeerde kunstenaars geen of een vertekende blik hebben op de sociaal-economische aspecten van hun beroep. Ze hebben weinig zicht op de te verwachten verloning, of de activiteiten waaruit ze verloond kunnen worden. Ze kennen hun juridische rechten niet, evenmin als hun plichten. Daardoor komen jonge kunstenaars vaak voor verrassingen en drempels te staan.

Hoewel het Cultuurloket infosessies geeft over deze materie op de kunsthogescholen, lijkt er toch geen verbetering op te treden bij de afgestudeerden. Een piste is om deze informatie verplicht in te schrijven in het curriculum van het laatste jaar van een bachelor- of masteropleiding in de kunstopleidingen. Op deze manier hoopt men een mentaliteitswijziging te kunnen bewerkstelligen.

1. Is de minister op de hoogte van deze vorm van onwetendheid met betrekking tot het beroep van kunstenaar?
2. Zijn er initiatieven op til om toekomstige kunstenaars beter voor te bereiden op de sociaal-economische realiteit van het beroep?
3. Zijn er opleidingen in Vlaanderen waarbij dit wel uitdrukkelijk ingeschreven staat in het curriculum? Zo ja, welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 424 van 31 mei 2018

van **TINE SOENS**

1. Het instellingsbestuur van een hoger onderwijsinstelling bepaalt voor elke opleiding een opleidingsprogramma dat bestaat uit een samenhangend geheel van opleidingsonderdelen. Er worden binnen de Vlaamse kunsthogescholen nu al mogelijkheden aangeboden aan studenten, hetzij in een verplicht opleidingsonderdeel, hetzij via een keuzevak, om kennis te verwerven omtrent de sociaal-economische aspecten van het kunstenaarschap. Niet alle studenten hebben dezelfde informatie nodig. Daarom kiezen kunsthogescholen voor een gedifferentieerde invulling al naargelang de kunstopleiding of afstudeerrichting. Naast hun eigen aanbod werken kunsthogescholen samen met Cultuurloket om allerlei sessies aan te bieden rond bijvoorbeeld zakelijk beleid, cultuurbeleid, ...
2. Specifiek voor toekomstige kunstenaars worden er geen initiatieven ontworpen, maar ik neem wel het initiatief om in het eerstvolgende decreet met betrekking tot het hoger onderwijs bepalingen op te nemen die ondernemerschap in het hoger onderwijs stimuleren.
3. De opleidingsprogramma's van een hoger onderwijsinstelling zijn terug te vinden op hun websites. De benamingen die kunsthogescholen voor de opleidingsonderdelen gebruiken leggen echter niet altijd duidelijk de link met de sociaal-economische aspecten van het kunstenaarschap. Zo is een opleidingsonderdeel met benaming "Ondernemerschap" duidelijker als één met de naam "initiatie tot het werkveld muziek".

Ik geef de Vlaams volksvertegenwoordiger graag een aantal voorbeelden van opleidingen in Vlaanderen waar de sociaal-economische aspecten van het kunstenaarschap aan bod komen.

In de Erasmushogeschool Brussel is er sedert het academiejaar 2017-2018 het hogeschoolbreed vak "ondernemerschap/entrepreneurship" dat als keuzevak door elke student kan worden opgenomen. Binnen de opleiding muziek is er het keuzevak "muziekmanagement". Masterstudenten moeten in het vak "artistieke onderzoekspraktijken" onder andere zelf een project organiseren waarbij ze moeten nadenken over alle praktische zaken waarmee elk beginnend musicus vandaag geconfronteerd wordt. In de toekomst wil men hier gaan werken met een peer to peer benadering waarbij jong afgestudeerden hun eerste ervaringen op de arbeidsmarkt delen met huidige studenten. In de opleidingen Audiovisuele kunst zit de voorbereiding op de socio-economische kant van het kunstenaarschap verweven doorheen het hele curriculum vanaf de eerste bachelor tot de masterjaren. De opleiding dramatische kunst en de PBA AK-afstudeerrichting podiumtechnieken voorziet in de derde bachelor de vakken "Zakelijk beleid" en "Cultuurbeleid".

De Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen zet op verschillende manieren in op de sociaal-economische aspecten van het kunstenaarschap. Zo is er binnen de opleiding muziek in de derde bachelor een verplicht opleidingsonderdeel "inleiding tot de muziekpraktijk" en in de eerste master een verplicht opleidingsonderdeel "ondernemerschap in de kunsten". Momenteel wordt gewerkt aan een hervorming

van het opleidingsonderdeel "Inleiding tot de muziekpraktijk" tot "Artist in Society" waarvan de start voorzien is in 2019-2020.

Studenten moeten de opgedane kennis en inzichten die ze verworven hebben specifiek toepassen in de masteropleidingsonderdelen "Creatief Eindproject" en "Muzikale projecten" waarbij studenten zelf creatief kunstprojecten realiseren en organiseren. Studenten Klassieke muziek kunnen er zelfs voor opteren om een masterproef "Creatief Eindproject" af te leggen. Verder wordt een waaier aan stages aangeboden, worden locatiebezoeken georganiseerd, worden dummy-audities georganiseerd en zijn er veel artistieke samenwerkingsprojecten met het brede kunstenwerkveld.

Zowel bij Beeldende Kunsten Academie als in het Conservatorium is er sinds 2015 het opleidingsonderdeel "Arts Entrepreneurship". Bij de opleiding Beeldende Kunsten is dit nog een keuzevak doch voor studenten Drama en Muziek is "Ondernemerschap" reeds verplicht in de masteropleiding. In het schakelprogramma Dans zal "Ondernemerschap" verplicht worden opgenomen.

De School of Arts van de Hogeschool Gent kent in de opleiding Drama het opleidingsonderdeel "initiatie werkveld Drama", in de opleiding Audiovisuele Kunsten het opleidingsonderdeel "initiatie werkveld Audiovisuele Kunsten", in de opleiding Beeldende Kunsten het opleidingsonderdeel "initiatie werkveld Beeldende Kunsten" en in de opleiding Muziek het opleidingsonderdeel "initiatie werkveld Muziek", dit telkens in het derde bachelorjaar van deze opleidingen.

Studenten verwerven in zo'n initiatie inzicht in de sociale, fiscale, auteursrechtelijke, zakelijke en promotionele aspecten van het beoefenen van hun vak.

Daarnaast bestaat er in de bachelor en master muziek het keuzevak "Ondernemen" en in de master muziek een opleidingsonderdeel "Juridische en zakelijke aspecten van de muziekindustrie".